

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — 2.
Világban: " 9 K. " 4 K. 50 L.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

Erőszakos rendszabályok.

Füstbement terv.

Ujabb akció.

Fejérváry Géza báró karlsbádi kuráját hamarabb befejezte, mint eredetileg tervezte és Budapestre sietett. Darabant-társaival tegnap már tanácskozott is és hír szerint ekkor döntöttek az erőszakos rendszabályok dolgában. Szóval: a kabinet tovább megy az alkotmányos jogok sértésében s folytatja a magyar alkotmány ellen azokat a merényleteket, melyek még inkább arra serkentik a nemzetet, hogy teljes erővel és minden rendelkezésére álló eszközzel törje le a darabantok támadásait.

A vármegyék hazafias, a törvény paragrafusainak és a jogszokásoknak megfelelő rendeleteit egymásután semmisíti meg a belügyminiszterium ügyvezető főnöke. Ennyivel azonban a kormány nem éri be. Most a renitens vármegyék első tisztviselőire feni a fogát s úgy halljuk, Beniczky Lajost, Pestvármegye alispánját már a legközelebb felfüggeszti állásától a kormány. Azután jön a többi. Pedig

hát hiába; hasztalanul erőszakoskodnak, a nemzeti ellenállást ilyen módon megtörni nem fogják. A vármegyei és a városi törvényhatóságok teljesíteni fogják kötelességüket tovább is, hisz önkormányzati joguktól a darabantok meg nem foszthatják. És a dolog vége mégis csak az lesz, hogy a nemzeti fölháborodás el fogja söpörni a kormányzati hatalom polcáról Fejérváryékát s örök időkre megbélyegzi nemzetellenes cselekedetüket.

Füstbe ment terv.

A kormány immár lemondott arról az ábrándjáról, hogy a hatvanhetes pártok egyesülését sikerül nyélbe üttetnie. A 67-es elemek tömörülése a megoldást ugyanis — mondják kormányrészeiről — csak akkor mozdítaná elő, ha egészséges alapját nyújtaná a kompromisszumnak. Ezt az alapot pedig, Fejérváryék szerint, a magyar vezényszó kikapcsolása adhatja. Itt felvetik a kérdést, képzelhető-e ez a kikapcsolás, ha a tömörülés a koalíció kebelén belül menne végbe? A felelet: nem, mert hiszen a koalíció kötötte magát a vezényszó kérdésében.

Az ügyvezető-kormány megvallja, hogy ők bizony a hatvanhetes elemek csoportosulását a koalíció kivül óhajtották. Ép ez okból igen nagy hibának tartanak, ha a szabadelvűpárt is a magyar komandóhoz kötné a kibontakozást.

Ha ezt eredményezné egy új tömörülés, akkor ezt a darabantok perhoreszkálják. Mert ők csak azt fogadják el, ami Bécsben tetszik s amihez a császár előzetesen hozzájárult. Nekik se akaratuk, se véleményük nincs. Csak akkor kiabálnak, ha Bécsből szoritják őket. És ez a társaság független és törvényes magyar miniszteriumnak nevezeti magát.

Fejérváry és a koalíció.

A kormány sokat várt attól az akciótól, mely a hatvanhetes pártok tömörítését akarta keresztül vinni. Azt hitték az ügyvezetők, hogy Andrassyék, a néppárt és az újpárt egyesülni fog a megbukott szabadelvű párttal s így új életre keltik az udvari pártot, mely hatvanhét óta mindent megszavazott, a mit a császár akart. Még Magyarországnak Ausztriába való teljes beolvastására is kaphatók lettek volna a híres szabadelvűek. Gróf

A vén gyerek.

Vén, aszott ember már s csak a régiékről emlékezik, meg imádkozni tud. Mikor észreveszem, megállok és elnézem, minl mozog a szája, mint ragyog a szeme. Ilyenkor úgy tetszik nekem, hogy mosolygó ifju anygalkák lebegik körül az öreget s imádságát dalba fonják, aztán úgy röppennek fel az égbe, hol eléneklik üveg fuvolák kíséretében az Urnak és az Ur mosolyog a melódian.

Nem szólok hozzá addig, míg csak észre nem vesz s szelid jó estét kíván.

A nyomoruságról kezd panaszkodni, de ha nem mondaná is, leolvashatnám az arcáról, hogy többször koplal, mint jóllakik.

Egy idő óta azt sütötte ki, hogy honvéd volt s milyen jól esne neki egy kis nyugdíj. A leánya jóvoltából él, de most annak is éppen csak hogy sóra, fára kerül, már paprikáért a szomszédba kell menni. Járt is eziránt a szolgabírónál, de nem hisznek neki.

— Hol a honvédlevele? — kérdik.

Persze nincs neki.

Hivatkozik a pajtásaira, a kikkel együtt harcolt Komáromnál meg Ihászinnál.

— Hát állítsa elő őket — mondják.

Most hát abban fárad az öreg, hogy azok közül előállítson egy párat.

Százan is láttak Komáromnál, — mondja meggyőződéssel — viszek nekik ötvenet is a pajtások közül.

De hát még eddig kettőt sem talált olyat, aki mellette tanuskodott volna.

Mindazonáltal erősen bizik.

— Még a honvédlevelemet is előkeritem valahonnan — mondja bizakodva s görnyedt teste görcsösen igyekszik kiegyenesülni, de a nyolcvan év, mely így guszalyba kötötte, nem engedi, hogy még egyszer kifeszítse a mellét. Csak sóhajt egyet s megroppant derékka görnyed újra vékony, szikár e betüvé.

Mikor haza ér, leül a kemence szájához, aztán ha a Pista gyerek már megunt a játékot és odakuporodik eléje, akkor annak mesél.

Elmond rajta soha meg nem esett dolgokat, amiket soha sem látott, csak hallott, de mindent kiszínez a saját észjárása szerint s a gyerek szájátva, örömmel hallgatja, mert hát lelkesen és szépeket mesél az öreg.

— Mikor még az öregapád harminkét foggal rágt a kenyérhéját — kezdi a beszédet — jobb világ volt, fiam... sokkal jobb világ. Két garas volt egy meszely bor,

hust meg ingyért is adtak — mind bolond volt, aki vizet ivott. Hát nem esoda, ha ránk éhült a német, oszt jött is minden ármádiástul, cakumpakk.

Közben meg-megpihen az öreg — a mint mondja — rossz már a fujtatója, aztán megint folytatja azon a locsogó, vizenyős hangon, mely a fogatlan vénnek sajátja s oly érzést kelt az emberben, mintha hordóban vizet rázogatónának.

— Mindönket elvittek katonának! Adtak puskát meg kardot, aztán elvittek bennünket...

Itt megakad az öreg és egy pillanattal gondolkodik, hogy hová is vitték, utoljára odavágja a megszokott, sokszor hallott nevet:

— ... elvittek Komáromba.

Valakitől úgy hallhatta régen, hogy Komáromnál csata volt negyvennyolcban s egyéb helyet nem is tud azonkívül, mint Ihászit, de azért ha kérdik, büszkén megfelel:

— Jártam én uram annyi csatában, hogy magam sem tudom hányban, csak erre a kettőre emlékszem, mert ezek voltak a legnagyobbak...

Hetenkint belátogat a szolgabíróhoz és sürgeti a nyugdíját, megigéri a tanukat. Ott

Bérmálások figyelmébe!

A bérmálás idejére kitűzött kedvezményes fényképezés ideje **augusztus 15-től szeptember 1-éig tart.** — Ezen idő alatt a hozzátartozó családok a csoportfelvételeknél szinte ly

árkedvezményben részesülnek. Ilveket sem a szór. sem a falleg színes sugárzása nem képez akadályt a felvételnél.

Gondy és Egey.

Andrássy Gyula, mint tudósítónk már jelentette volt, kereken visszautasította az egyesülés eszméjét, mert az magával hozta volna a nemzeti ügy cserbenhagyását. Egy Andrássy gróf pedig ilyen természetű kompromiszumra soha sem kapható.

Csődöt mondott tehát a tömörítésre vonatkozó törekvés. Nincs más hátra, Fejérváry Géza báró miniszterelnök ismételt tárgyalásokat fog kezdeni az ellenzék vezérférfiaival. Egy verzió szerint a tárgyalásokat a koalíció felirata alapján óhajtja megindítani Fejérváry, a kinek egyetlen célja az, hogy többséget alakítson a még egyetlen vitás kérdésnek kikapcsolásával.

Mi az a vitás kérdés? Fejérváryék szerint a magyar kommandó. Igen, de csak az udvar és pesti kirendeltjei előtt vitás ez a kérdés, a nemzet elintézettnék és tisztának látja. Jogunk van hozzá a fennálló törvények alapján, ennek a törvénynek megtartását követeljük, ha tetteiken dühében megpukkad is a kamarilla.

Báró Fejérváry Géza legközelebb Ischl-be utazik és kihallgatáson fog megjelenni a király előtt. Fejérváry felhatalmazást kér ez audiencián az ellenzékkel való újabb tárgyalásra és egyben előterjesztéseket tesz a királynak a vármegyék további ellenállásának megtörésére. Felhatalmazást akar kérészközölni a miniszterelnök, hogy a legszigorubbán, a vasárnapi minisztertanács határozatainak szellemében, járassanak el a vármegyékkel s a vármegyék kuruc tisztviselőivel szemközt.

A miniszterelnök ischli utazása befejezett dolog, sőt a kormányhoz

már úgy bánnak vele, mint a csendes bolonddal szokás, pedig nem bolond, csak gyerek: — valóságos nyolcvan esztendőes gyerek, aki nyomorúságában még egyszer, utoljára szepet álmodik s mikor fölébred, tovább — eljátszsa valósággal, amit álmodott.

Mikor a falubeliek elhaladnak mellette, ujjal mutatnak rá.

— Ni, a bolond kovács.

Mert kovács volt azelőtt az öreg, de a vénség kiütötte kezéből a pörölyt. Akkor a leányára szorult, de hogy az is elveszítette a kenyérkeresőjét, teljes nyomorba jutottak. Akkor kezdte az öreg a honvédséget emlegetni s azóta úgy magába vette ezt a szép ábrándot, hogy meggyőződésévé vált egészen. Mert ábrándnak is szép és dicső dolog védeni a hazát s ha erre nyomorúság viszi az embert, hogy reménységhez huzzon belőle, megbocsátható vétkezés.

Bizonyára azt is úgy hallotta valahol, hogy az öreg honvédek nyugdíjat kapnak s ebből a fonálból szövődik minden álma.

— Ne busuljatok — mondja a leányának — nemsokára másképp lesz. Megjön a nyugdíj, ehetünk lisztes krumplit puha kenyérrel.

Legutóbb a faluban találkoztam vele,

közel álló részen megjegyzik, hogy Fejérváry régebben akart Ischlbe menni, orvosa határozott rendeltére azonban előbb Karlsbadba ment kuráját megkezdeni.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

A sámsoniak új lelkesze. A hajdusámsoni református lelkeszi tisztségre, mely Diószeghy Mihály távozásával jött üreedésbe, a hívek egyhangulag Papp Gusztáv bihardioszegi lelkeszt hívták meg. Papp Gusztávban, ki a meghívást elfogadta, mindenképen érdemes és kiváló lelkeszt kapnak a sámsoniak.

Főiskolai hírek. Még csak egy pár hét s — vége a boldog vakációnak, jön a komoly munkálkodás ideje, amikor ismét előkerülnek a kevésbé poros s az egészen porlepett könyvek. Ennek előjele már jelentkezik a főiskolában, amennyiben a főiskola összes tanszakain minden előkészületet megtettek a szeptember hó első napján kezdődő beiratásokhoz. Előbb azonban a jótéteményekért vakáció alatt benyújtott kérvények felett határoz a tanári kar. E kérvények benyújtásának határideje a ref. főgimnáziumban ma délután, az akadémia tanszakain pedig 29-én, szombaton délután jár le. Mint mindenkor, ugy most is nagy számban érkeztek be a nagy szegénységre valló támogatási kérvények. Egyéb-ként a beiratáshoz szükséges tudnivalókat az illető igazgatóságok hirdetmény alakjában nemsokára közzéteszik a fekete táblán. Itt jegyezzük meg, hogy a ref. főgimnáziumban az előjegyzések e héten véget érnek. Az előjegyzések minden osztályban felülhaladják a remélt létszámot.

Református tanítónőképző Nagyváradon. A nagyvárad reformátusok, kik tíz év óta buzgólkodnak a bihari egyházmegye vezetése mellett tanítónőképző intézetük felállításán, szeptember elején végre felavathatják az új intézetet, mely tudvalevőleg a második ref. tanítónőképző lesz Magyarországon. Az ünnepélyes felavatás szeptember 8-án lesz. Imát Széll Kálmán esperes mond, ünnepi beszédet Sulyok István esperes. Azután Sáfány Lajos igazgató tart székfoglalót.

a mint a kaput támasztotta s szürkés szemével a lenyugvó napba nézett.

— No öreg, hogy és mint állunk?

Nagyot gondolkozik, vajjon megmondja-e az igazat, végre is kiböki:

— Hát sehogy. Nem hisznek a szavamnak, uram, pedig aztán szegény is vagyok, nincs krotepói. Pedig Isten látja, nem hazudok! Harcoltam én Komáromnál, Ihaszinnál... Itt elhallgat és megcsóválja a fejét, majd még hozzátézi:

— ... Meg Isten tudja, hol még.

— Világosnál volt-e? — kértem tőle.

— Voltam biz én, uram, ott szalajtotuk meg a németet másodszer.

— Hát Görgeit látta-e?

Kicsit gondolkozik, hogy mit feleljen, aztán egész őszintén rá feleli:

— Hogy ne láttam volna, fenn voltam egészen a tetején. Annál a hegynél vertük meg a németet harmadszor.

Sóhajta mosolygok s elindulok arra, amerre a nap ágyaz nyugovóra piros párnákból szellős, felhőágyat.

— Álmodj csak szegény, öreg gyerek s ne rontsa meg semmi alvásodat, hisz van alkalmad rá elég: — üres hassal olyan szépet lehet álmodni.

Marián.

Kristóffy lemondása.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, aug. 14.

Kristóffy már előre igen rossz hangulatban volt, mert Fejérváry az ő előterjesztését aláíratlanul hozta vissza, de hangulata még rosszabb volt, mikor Fejérváry hazajött s tudatta vele, hogy ő felsége igen haragszik a kabinetre és különösen Kristóffy urra, mert a szociálistákat az ő igéreteivel nagyra növelte.

Határozottan rosszalják a szociálisták felhasználását a koalíció ellen és a dorgatóriumban, mely Fejérváryhoz eljuttatott, meg is mondták, hogy jobb a koalíció, mint a szociálisták; mert az előbbi nemzeti engedmények árán kész megadni minden katonai terhet, míg a szociálisták a hadseregnek és a vele járó terheknek elvi ellenségei. Fejérváry közölte is Kristóffyval, hogy a szociálistákat le kell szereltetni és nem szabad az országot az általános választói jog kérdésével tovább izgatni és félrevezetni.

Kristóffy erre szóbelileg bejelentette Fejérvárynak az ő lemondását a belügyminiszterségről.

Fejérváry ezt a tényt be is jelentette a minisztertanácsnak, ahol roppant konsternációt keltett. Lukács György és György Endre azt hangoztatták, hogy a kabinetnek csak szeptember 15-én szabad lemondania és addig együtt kell maradnia, Lányi azt vitatta, hogy lemondási határidőről vagy kötelezettségről egyáltalában nem lehet szó; a kabinetnek együtt kell maradnia mindaddig, míg vagy megcsinálta a kibontakozást, vagy egyébként rendet csinált az országban.

Ebből parázs kis összeütközés lett, míg végül abban állapodtak meg, hogy Kristóffy szóbeli lemondását nem veszik tudomásul és megbizzák a miniszterelnököt, hogy hozza Kristóffyval az ügyet rendbe; ha pedig ez nem volna lehetséges, majd csak az írásbeli felmentési kérelem beérkezése után fognak dönteni, hogy mi legyen a belügyminiszter lemondásának következménye.

VIDÉK.

Gyujtogató villám. Lugosról jelentik, hogy szombaton éjjel nagy zivatar közben a villám beütött a postaépületbe és fölgújtotta. Az egész első emelet leégett s elpusztult a postafőnök lakása is. A táviró- és telefonösszeköttetés megrongálódott.

A részeg oláh. Resicabányáról írják: Románresicán Riasa Traján községi rendőr két részeg oláh parasztot be akart kísérni a község házára, mert a kocsmában verekedtek. A parasztok ellenszegültek a rendőrnek és amikor az ragaszkodott a bekíséréshez, rátámadtak és útni kezdték, úgy hogy az kénytelen volt kardot rántani, hogy

Bérmálási ajándékoknak

róm. kat. imakönyvek egyszerű és díszes kivitelben jutányos áron kaphatók
őzv. Fröblich Vencelné Irma, iskolai könyvtár
 reszkodásban.
 * Szent-Anna-utoza 1. szám. * Könyvtészet.

magát védelmezze. Időközben az egyik paraszt, Apadin György baltát kerített és Ruzszalina nevű társával együtt baltával ütötték a rendőrt, a míg az eszméletlen állapotban elterült. A segélykiáltásaira előkerült emberek a rendőrt a kórházba szállították. A tetteseket elfogták.

Vasuti szerencsétlenség. Miskolcra látogatunk nekünk, hogy a kassa-budapesti személyvonat ma délután a hernádnémeti vasuti állomáson elgázolt egy asszonyt és Kádár miskolci nyugalmazott utbiztos. Az asszony azonnal meghalt, Kádár pedig súlyosan megsérült. A vizsgálatot megindították.

Négy éves testvérgyilkos.

A besztercenaszódmegyei Párvához tartozó „Pojáná luj Kármán” nevű erdő-részből jó a különös hangzású hír: Brandusán Gábor juhász, amint juhait terelgette, meglátott egy nyulat. Mindjárt beszaladt kalibájába s fegyverét megtöltve tért vissza, de a nyul ekkorra már eltűnt. Brandusán a töltött fegyvert, mint legalkalmasabb helyre, a kalibája előtt levő fenyőfa egyik ágára, de jó magasan akasztotta fel.

Minden gondossága mellett is a töltött fegyver szerencsétlenséget hozott a szegény ember fejére. Ugyanis négy éves leánykája, Matrona és nyolc éves János fia, kik előbb a kalibában játszadoztak, alighogy atyjuk visszatért juháihoz, kimentek a kalibából s a fenyőfa alatt folytatták játékukat. Anyjuk is messze volt, szénacsinalással volt elfoglalva.

Meglátták a fenyőfa ágán himbálódzó fegyvert s a fiu mindjárt felmászott a fára és lekasztotta. Együttesen cipelték be a kalibába és játszottak vele, míg végre meguntva a játékot, a fegyvert a kaliba oldalához támasztotta. A kis Martona azonban újólag a fegyverhez nyúlt és éppen a ravaszán babrált, mikor bátyja a cső elé, alig egy lépésre került. Ekkor a fegyver valamiképp elsült s a fiu fültövon találva, holtan terült el a földön.

A VÁROSHÁZARÓL

A városházáról. Oláh Károly kulturatanácsos tegnap hazaérkezett Debrecenbe. Hivatalát azonban csak e hó 19-én fogja elfoglalni.

A város szeptemberi közgyűlésén fontos városi ügyek kerülnek elbírálás alá. Kétségtelennek tartjuk, hogy a tanács tudatában van a piacmizériáknak s respektálni fogja a jog és pénzügyi bizottság javaslatát, a mely módot nyújt egészséges megoldáshoz s éppen ezért sietni fog azzal, hogy ezt a javaslatot is a közgyűlés elé vigye. A tanácsnak elő kell segítenie, még pedig lehetőleg sürgősen az árucarnok ügyét.

A debreceni csolnakázó-tó jövője.

Debrecen, aug. 15.

A debreceni Csolnakázó-tó néven ismert tavat, — melyen azonban régen nem lehet csolnakázni, a szomszédos földekkel együtt, tehát közel 4 hold területet a város évek óta bérbe adta.

Igy történt ez az idén is. 560 koronáért bérelték volna ki 6 esztendőre. Igen, de időközben a vasutnak szüksége volt e terület egy részére s így az árlejtés eredménye hatályalanitva lett.

Most már kisebb lett a tó is, kisebb lett a föld is. A város az idén házi kezelésben hagyta, most azonban ismét bérbe akarja adni.

Időközben jelentkezett egy vállalkozó, a ki 100 koronát megajánlott évi bérösszegül a megcsontított területre. Az ajánkozó Szabó Sándor debreceni lakos, a kivel tegnap meg is kötötte a város a szerződést, melynek érvénye természetesen tanácsai határozattal jóváhagyást igényel.

Szabó Sándor erős elhatározással akarja a területet kihasználni, olyan formán, hogy a tavat, mely évek óta el van hanyagolva megtisztíttatja, az ottani forrást rendbe hozatja, hogy a tónak kellő vízbősége legyen.

Igéri, hogy a Csolnakázó tavat rendezve hozatván a csolnakázó sport híveinek modern szórakozási helyet létesít, úgy hogy a régi mozgalmas élet újból kezdetét veszi ezen a téren. A csolnakázókat kijavíttatja, ujakat szerez be. Kutat furat, hogy vendéglő is létesülhessen ezen a helyen stb.

Ami a hely megközelítését illeti, bár ugyan az a városon kívül esik, járható utak vezetnek a csolnakázó tóhoz a vasuton keresztül.

Igy remény van arra, hogy a csolnakázó tó Debrecen nyári életében újból elfoglalja birodalmát. Persze nem az idén, mert a tervek keresztülvitelére sok idő kell.

SZÍNHÁZ.

A színházi ruhatár ügye. A színházi bizottság hosszas sürgetése intézkedést provokált a színházi ruhatár sokat hányatott ügyében. Ezt az intézkedést azonban nem hajtották végre. Egy hónap mulva már berukkol az új szintársulat s a ruhatár ügye marad a régiben. A multak mizériái megújulnak s a színházbizottság tárgyalásai közzé örök ügdarabként fogják beiktatni a ruhatár átalakítását.

A színházi átalakítások. Tegnap délután a városházán értekezlet volt, a melyen Vecsey Imre főjegyző és Körner Adolf tanácsnok vettek részt a város részéről, míg az igazgatóság részéről jelen voltak Zilahy Gyula szinigazgató s helyettese Békés Gyula. A színházi átalakítások ügyében folytak tanácskozások. A páholyok ügyében ma fognak dönteni. Tény az, hogy a tanuló ifjuság nem szívesen venné a helycserét.

Huszezer koronás alapítvány a debreceni egyetem javára.

Egy hódmezővásárhelyi polgár adománya.

Debrecen, augusztus 15.

(Saját tudósítónktól.) A régi pátriárkális magyar polgáremlőknek egyik nemes alakja járt tegnap Debrecenben. Tóth Károlynak hívják az öreg urat, hódmezővásárhelyi polgárember. Szombaton vonatra ült, mert valami szépet gondolt, eljövén Debrecenbe, huszezer koronát hagyott itt a debreceni egyetem alapja javára. Tegnap aztán, mint aki dolgát legjobban végezte, ismét vonatra ült s hazament Vásárhelyre, honnan nyolcvankétéves öreg ember léte esztendőben is alig mozdul ki egyszer.

Akik olvasták — és ugyan ki ne olvasta volna — világnagy Jókainknak *Mégis mozog a föld* című gyönyörű regényét, azok megtalálják ennek az esetnek a tökéletes mását ott. Az öreg hódmezővásár-

helyi Tóth uram szintén egyszerű polgáruhában kerekedik utra és a félzsebéből soha nem látott összegeket ráz ki, magyaros egyszerűséggel. S jön most egy másik Tóth, ugyanonnan s megcselekszi ugyan azt a jótékonyt. Jókai volt-e nagy előrealmodó, vagy Tóth Károly akarta valósággá váltani a költőkirály irását: mindegy. Annyi bizonyos, hogy Tóth Károlynak, a ki lelkeszi oklevele mellett megmaradt ősei módjára élő gazdag, de egyszerű magyar polgárembernek, Tóth Károlynak a neve már ott ragyog azon nemes alapítók névsorán, kik anyagiakkal küzdöttek a debreceni egyetem nagy eszméjének megvalósításán.

Ugy történt különben a dolog, hogy Dicsőfi József egyházkerületi főjegyzőnek Széchenyi-utcai paplakába vasárnap délelőtt több ügyesbajos és segélyre szoruló emberrel együtt befordult egy igen öregnek látszó, kurta bottal járó, nagyon kopottas öltözötű emberke is. Nagy szerényen meghuzódott az előtte jöttek mögött s hallgatagon ült le egy székre. Dicsőfi látta, hogy nagyon nyugodtan ül az öreg atyafi, hát sorra végzett mindenkivel s csak a végén szólította meg az öregget. Azt gondolta, hogy valami segélykérővel van dolga, de előbb mégis megkérdezte tőle:

— Miért jött öreg bátyám?

A kopottas emberke izegve-mozogva, köhécselve, mintha szégyelné az elmondandót, nagy csendesen megszólalt:

— Hát egy kis pénzt hoztam volna. Sokat beszéltek mostanában a debreceni kálvinista egyetemről; én már öreg ember vagyok s a magam szegénységétől ami telik, én is adnék valamicskét a szent célra.

Dicsőfi lelkeszté azt gondolta, hogy egy lelkesülő bácsival van dolga, aki megtakarított 5—10 forintját odaáldozza. Azt mondta hát az öregnek, hogy jól van, felveheti azt a kis pénzt ő is, aztán majd beküldi a központi bizottsághoz.

Ekkor az öreg ember, megint azon a szégyenkező, köhögős hangon, megszólalt újra:

— Instálom, tulajdonképen nem is pénzt hoztam volna én, hanem egy takarékpénztári könyvecskét. — Öreg ember ritkán megy utra; magam már a nyolcvanharmadik évemet járom, pénzt hát nem is szeretek magammal hordozgatni. Betettem még otthon a takarékbába, csak a könyvet hoztam el.

A lelkesznek ekkor már ott derengett az agyában a Jókaiából jól ismert pendant; mindjárt megnézte a könyvet. Abban az állott nagy cikornyás betűkkel írva, hogy Tóth Károly hódmezővásárhelyi

Bérma ajándékul ÓRÁK, ÉKSZERFK KURIÁN GYULA
 legolcsóbban csakis
 Debrecen, Piacz-utca 42. szám.

polgár, képesített lelkész 20,000 koronát befizetett a vásárhelyi bankba.

Az öreg aztán megkérdezte:

— Hát fel tetszik venni ugy-e, ezt a kis pénzt?

Dicsőfi aztán, aki eleinte szinte büledezett a szép összeg láttán, aztán pedig nagyon megörült, elmagyarázta Tóthnak, hogy ezt a nagy adományt ő nem veheti, de meg ehhez holmi alapító-level meg mi egymás is kellene. Szóval megkérte szépen az öreg urat, hogy ha már ekkora utat nem sajnált megtenni, szánjon rá még egy napot, maradjon itt hétfőig s akkor jöjjön el a püspöki hivatalba, ott aztán elrendezik az egész dolgot.

Ugy is történt. Tóth Károly uram tegnap reggel beállított Kiss Áron püspök parokiájára, hol az irodában már Degenfeld gróf főgondnok, Márk Endre kollegiumi ügyész és Dicsőfi lelkész vártak reá. Az ügyész megírta az alapító-levelt, Tóth Károlynak egyszerű kérései alapján. A szerény ember, ki most is abban a kopottas, gyűröttes dókában jelent meg, annyit kötött ki csak, hogy ezt a nevet viselő alapítványt ne lehessen semmi más célra fordítani, mint a debreceni egyetem alapja javára. Mikor a tanuk is aláírták az alapító-levelt, az öreg Tóth úgy, amint bejött, szép hátrálva kiment a szobából, alázatosan hajlongva, mintha bocsánatot kért volna azért, hogy ezeket a tudós urakat ő most fárasztotta, megháborgatta. Ez úgy déltájt volt már; az öreg ur akkor kiment szépen a vasutállomáshoz, megváltotta jegyét és szépen visszautazott Hódmezővásárhelyre.

Mindenképen oly kedves, oly meghatóan egyszerű ez az ő jótékonyága és viselkedése, mint ő jómaga. Jómaga, aki egyik késői mintája, hirmondója a szinarany lelkü, keresetlen egyszerűségü, patriárkális magyar polgároknak, akiknek nemes rendjét úgy megkaszálta, megritkította az álarcos, hazug új század.

UJDONSÁGOK.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint, Telefon 141. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szemlémi és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

* **Nagyboldogasszony ünnepe.** A katolikus egyház ma Mária menybemeneletének emlékét üli. A magyar katolikus egyháznak azért is nevezetes ünnepe, mert Szent István az első magyar király halálát a Szűz Mária különös pártfogásába. Az istentisztelet sorrendje a kath. templomban ez lesz: reggel 6 órakor miséznek Szabó István, 7 órakor Mellau István, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, 9 órakor dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános ünnepi nagymisést tart segédlettel, utána Mellau István prédikál, fél 11 órakor dr. Wolafka püspök tanítja a bérmandókat, 11 órakor miséznek Kampell József, fél 12-kor Nyári Ignác. Délután 3 órakor Iyánia, utána Rózsafüzér, 4 órakor dr. Wolafka Nándor tanítja a bérmandókat.

* **A vármegyei közigazgatási bizottság** ma délelőtt 9 órakor Rásó Gyula alispán elnöke alatt ülést tart, melyen a szakelődök a július havi jelentéseket fogják előterjeszteni.

* **Személyi hír.** Márk Endre ügyvédi kamarai elnök, a tiszántúli egyházkerület ügyésze hat heti külföldön tartózkodás után haza érkezett s irodája vezetését átvette.

* **Kiss Áron állapota.** Kiss Áron püspök látása, a négy hetes utókura folytán kitünően megjavult s az agg főpásztor néhány nap múlva fehér szemüveget kap. E szemüveg orvosi meghatározása s elkészítése céljából dr. Imre József kir. tanácsos, hódmezővásárhelyi szemorvos ma Debrecenbe érkezik s megvizsgálja a püspök szeméit.

* **Békkeltetések.** Az ipartestület békkeltető bizottsága tegnap délután 4 órakor Vetéssy Béla elnöke mellett rendes ülést tartott, melyen folyó ügyeket intézett el.

* **A „Kossuth-dalkör“** augusztus hónap 24-én este 8 órakor Kossuth Lajos hazánk nagy fiának névestéje alkalmával dallal egybekötött társas összejövetelt tart Törő Imre „Csokonaihoz“ címzett vendéglőjében. Ezen estélyre meghívó jegyek kibocsátva nem lesznek, bárki megjelenhet, aki a nagy hazafi emlékének és a dalnak akar szentelni. Belépti díj nem lesz, hanem aláírási ív lesz kibocsátva, melyen ki-ki tehetsége szerint áldozhat a Kossuth-dalkör zászló alapja javára.

* **Szabó Kálmán képviselő betegsége.** Debrecen III. kerületének érdemes orsz. képviselője, Szabó Kálmán iparkamarai elnök, mint részvétellel értesülünk, komolyabb természetű idegbajban beteg. A fáradhatatlan tevékenységű képviselő a legutóbbi hónapokban tulságosan megfeszítette szellemi erejét, főleg azon nagymérvű és fárasztó agitálás folytán, mellyel a parlamenti közigazgatási bizottságban temérdek dolgozott. A képviselő, kinek egészségi állapota egyébként nem ad okot aggodalomra, néhány nappal ezelőtt Budapestre utazott, hol pár hétig gondos gyógykezeléstés alá veti magát.

* **A kereskedő ifjak dalestélye.** A kereskedő ifjak dalköre szeptember 2-án, azaz szombaton este tartja nyári dalestélyét a nagyerdei dobos pavilonban. Az elnökség mindent elkövet, hogy megjelenő kedves vendégeik jól mulassanak s onnan jó emlékekkel távozzanak.

* **A statusquo izr. iskolában** az 1905-6. tanévi beiratások folyó évi aug. 29-től szept. 3-ig eszkozőltetnek az iskola helyiségében mindennap délelőtt 9-12 óráig. Ez idő eltelté után csak az iskolaszéki elnökhöz beadandó folyamodvány alapján iratnak be a növendékek. Tandijmentesség, vagy a tandíjnak részbeni elengedése iránti kérvények, előbbieket szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve, folyó évi augusztus 20-ig adandók be az iskolaszékhez. Később érkező folyamodványok az iskolaszék részéről figyelembe nem vétetnek. A szokásos beiratasi díjak, valamint az értesítőért fizetendő 20 fillér fizetése alul az ingyenes tanulók sem mentetnek fel. Az első osztályba beirandó gyermekek himmlőltási és a hatéves kort igazoló születési bizonyítvánnyal bemutatandók. A megálapított tandíjnak felerésze, valamint a tandíjhátralék és a beiratasi díj a beiratáskor fizetendő. A fiúiskola hatodik osztályának megnyitása elhatározottván, az itt, vagy másutt V-ik elemi. első polgári, vagy a

középtanoda első osztályát végzett tanuló a hatodik osztályba főlvetetik. A t. c. szülők és gyámok figyelmeztetnek, hogy a 12-13 éves ismétlőköteles leánygyermkeiket amennyiben azok magasabb tanintézetet nem látogatnak — ugyancsak beiratás alkalmával az ismétlő tanfolyamra beiratni el ne mulasszák. Az ismétlő tanfolyam teljesen ingyenes. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember hó 4-én, azaz vasárnap délelőtt 9 órakor a Deák-Ferenc-utcai nagy templomban lesz. A t. c. szülők és gyámok kéretnek ezen rendszabályokhoz szigoruan alkalmazkodni és különösen a beiratásról kiszabott időt pontosan betartani. Az iskolaszék.

* **Eljegyzés.** Földvári Mór, az ismert elektro-mechanikus eljegyezte Nuszbaum Mayer helybeli kereskedő leányát, Jolánkát.

* **A tennisz-verseny negyedik napja.** A tennisz-versenyt, melyet Debrecen legjobb tenniszjátékosai folytatnak négy nap óta a nagyerdei sport-tér pompás pályáin, tegnap is igen előkelő s nagyszámú közönség nézte végig. Az összes versenynapok között legelvezetesebb s legtöbb szórakozást nyújtó talán a tegnapi volt. A mérköző felek olyan fair játékkal gyönyörködtették a nézőket, hogy ezek percre sem fogytak ki a bámulatból s a tetszésnyilvánításokból. A legujabb eredmények a következők: Egyes versenyben Lykovich Szilárd győzött Hajnal Dezső dr. ellen, Váradi Szabó János dr. Kovács Mihály ellen, Hollaender Leo Szunyogh Zoltán ellen. A Váradi Szabó—Szunyogh Sándor férifipár győzött a Hajnal—Békéssy párral szemben. A vegyes párok versenyében befejezetlen maradt s ma dől el a következő két parti: 1. Lykovich és Békéssy Ilonka—Hollaender és Kemény Irén; 2. Békéssy és Lassgallner Nóra—Váradi Szabó—Percei Eta. A versenyek eredménye iránt egyre nagyobb az érdeklődés.

* **Szidoliék elmentek.** A milyen gondosan rendezettek és élvezhetők voltak Szidoli cirkuszának előbbi előadásai, annyira csalódásteljes volt az utolsó előadás. Már az előadás előtt a cirkusz minden melléképímenye hiányzott s úgy azokat, mint a lovak tulnyomó részét a vasúthoz szállították. Az előadás nem tartott másfél óráig s éjjel tizenkét órakor már hire sem volt a cirkusznak. A gyorstempóban lefolyt előadást kis közönség nézte végig. Éjjel két órakor már az egész cirkusztársaság különvonaton utazott el Kassára.

* **A gyilkos az ügyészségnél.** Bőr Lászlót, aki Törő Imrét szombaton éjjel agyonlőtte, tegnap kísérték át a kir. ügyészséghez. Bőr Lászlót a szerencsétlen eset nagyon megviselte s kétségbeesetten rimádkodott, hogy eresszék szabadon. Természetes, hogy ezt a kérelmét nem teljesíthették. Bőr László ma már az ügyészségi fogház lakója.

* **Négyezer ötszáz szőlőfürt egy tőkén.** Ily tikkasztó melegben és pusztító szárazságban valóságos Isten csodája látható, ami a Gondy ház udvarán látható. Semiramis függő kertjeihez hasonlólag 26 méteres magasságban lógnak alá a 8 éves szőlőtöről azon édes fürtök (Madelain) a legszebb sötét zöld lombok között, mit eddig semmi betegség még nem bántott. E ritka 4500-nál több fürtöt olvas és helyenként kosár számra pompázik a sűrűn megrakott ágazata. Erdemes a megtekintésre.

* **Sütők gyűlése.** Több pékmester kérésére az ipartestület elnöksége ülésre hívta össze a helyi pékeket vasárnap délutánra. A zárt ülésen aránylag kevés mester jelent meg. A szakosztály több tagja tudvalevőleg kartell alakításáról szőtt terveket s ilyen irányban indítványt is nyújtott be. A többség azonban, az anyagi érdekek szemmel tartása miatt nem helyezkedett a javaslattevők álláspontjára s inkább más-nemű intézkedések fogantatását ajánlta a helyzet javítására. A javaslat leszállását nagyrészt az okozta, hogy a fogyasztóknak egy tekintélyes része, a kávések csoportja külön pékműhely felállítását határozta volna el a kartell létesülte esetén.

* **A megkéselt feleség.** Tegnap részletesen megemlékeztünk arról a gyilkos merényletről, a melyet az év. ref. egyházi lak udvarán Török Zsigmond közraktári munkás kísérelt meg a felesége, Tóth Mária ellen. Török Zsigmondot — mint megirtuk — a rendőrség letartóztatta, feleségét pedig kivitték gyógykezelésre a közkórházba. Az asszony állapota sokkal kedvezőbb, mint az első percek után hinni lehetett volna. Az éles kés semmi nemesebb részt nem sértett s a sebek pedig gyorsan gyógyulnak. Remény van rá, hogy a szegény, erősen megkínzott asszony rövidesen elhagyhatja a közkórházat. — Tóth Máriát tegnap hallgatta ki Mile Pál rendőrfogalmazó a közkórházban. Az asszony egészen úgy adja elő a véres esetet, mint lapunkban megirtuk s miután Török ellen a vádat fenntartja, az ügyészség a brutális ember ellen a vizsgálatot megindította.

* **Házfelavatási ünnepély.** A debreceni kereskedő ifjuság vasárnap, Szent István király napján házfelavatási ünnepet rendez Kossuth-utcai saját helyiségében. Az érdekesnek ígérkező ünnepélyen lesz dijkuglizás, zene, vacsora. Az udvart ez alkalomra tündérkertté alakítják át. A társulat jól képzett dalárdája pedig jó nótával fogja kiegészíteni a szép estélyt. A dijkuglizás tárgyai igazán értékesek. I. díj egy elegáns új mintájú dupla fedelű ezüstóra művészi kivitelben. 2-ik díj egy Británia ezüsből készült kuglizó szobor. 3-ik díj egy Británia ezüsből készült szivarka tárcsa. 4-ik díj egy remek dohányzó készlet. 5-ik díj egy drb. nickl tintatartó. 6-ik díj egy 50 koronás arany nemzetiszínű jelvény. 7-ik díj egy darab tömör nickl ötvény óratartó. 7-ik díj egy darab bronzból készült arcképtartó. 9-ik díj egy darab tréfás mulató tárgy. 10-ik díj egy üveg francia pezsgő az kilencet ütőnek. Meghívók az idő rövidsége miatt nem küldetnek szét. Vendégeket, családokat azonban szívesen látnak.

* **Katonazene a nagyerdőn.** A katonazenekar, mielőtt a 39. gyalogezreddel elmenne a gyakorlatokra, még egy térzenét rendez a nagyerdőn. Ezt a térzenét azonban nem csütörtökön, hanem holnap, szerdán délután a rendes időben tartják meg.

* **Cigányfurfang.** Az emberek csak nem tanulnak s oktan babonájukkal még mindig vakon hisznek a kártyavető cigányasszonyoknak. Így csapta be Horváth Julit Kálló Józsefné. — Bement a Csapó-utca 80. szám alá, ahol Horvát Juli szolgál s kártyát vetett neki. A kártya díjon 50 filléren kívül még 60 fillért s egy csomó ruhát kért, hogy azokat kivigye a keresztutra s ott megbabonázza. Azzal a ruhával azután a testén s azzal a pénzzel a zsebében azt mondta Horváth Julinak, hogy feltétlenül

boldog lesz. A leány odaadta a pénzt is, a ruhát is, de azokat Kállóné nem vitte többé vissza, hanem eladta. Most a rendőrség elkerült az ügy.

* **Tegnapi halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Magda József ref. 41 éves, Rottenstein Bernát izr. 4 napos, özv. Makoldi Ernőné r. k. 33 éves, Fái Kálmán ref. 1 hetes, Borus Mihály ref. 4 óráss, Török Mariska ref. 11 éves.

* **Hajdumegye termése.** A földmívelésügyi kormány sokat ígérő jelentései után végre most hivatalosan is kitünt, hogy Hajdúvármegye termése jóval alul maradt az országos átlagon is, sőt alig akad vármegye a sikságon, melyben kedvezőtlenebb lett volna a termés, mint nálunk. Egyedül rozs termett elég, 1 katasztrális holdanként átlag 6—6.79 métermázsa.

* **Megvert házaspár.** Pénzes Gergely debreceni napszámost és feleségét tegnap a kistemplom előtt minden indok és magyarázat nélkül megtámadta Matolcsi Sándor közmives s alaposan elverte őket. Mikor azok ezért kellemetlen érzetüknek élénk kifejezést adtak, újból megtámadta őket s újból elverte. A következetes közmüvest a rendőrség megbünteti.

* **A mulatság vége.** Mészáros Sándor Eötvös-utcai lakos, eszmadia tegnap betért egyik nyil-utcai kocsmába, a hol csendesen idogált Budát István talyigás. Mészáros Sándor se szólt se beszélt, hanem egy vaskos bottal nekitámadt Budának s azt úgy fejbeütötte, hogy lefordult a székről. A vér pedig elöntötte a fejét. Mészáros, a ki nagyon részeg volt, feltétlenül agyon veri Budait, ha a kocsmá vendégei le nem fogják. De lefogták s bezárástották a rendőrségre.

* **Elveszett uszkár.** Gődörözörű fehér uszkár, mindkét fülén sárga, Bob névre hallgat, elveszett. Megtalálóját jutalomban részesül. Cim a kiadóhivatalban.

* **Arany Bika Mulató.** Az orfeum a cirkusz bucsu előadása miatt nem telt meg, mint rendszeren, de a kisebb közönség az előadást nagy élvezettel nézte. Lelkesen tapsolta Jackson néger nőt és megismételtette vele a sikkes néger táncot. A műsor újdonsága, Andrassy Viola nagy hatást ért el, különösége, hogy szép dalait önmaga kíséri zongorán. H. Sobossy alakításai tegnap is megtették a hatást. Ma este új bohózat kerül színre „Az ügyefogyott vőlegény” címmel. Most már az a fő, hogy az új vezetőség ügyesen állítsa össze a következő újdonságokat. Azt hisszük, az új vezetőség nem kimél sem fáradságot, sem anyagi áldozatokat, mert tudja, hogy Debrecen jó izlésű közönsége jót és szépet kíván.

* **Legszobos kivitelben bordíros delainék 32 kr.** Asztalos József cégnél, Kossuth-u. 4.

* **A Hungária-kávéházban naponta zeneestély tartatik.**

* **Valódi angol zephr blusokat mérték szerint 7, 8 és 10 koronáért készített Bartha, főtér.**

* **A híres Hajdusági bajuszpedró,** csodahatását külföldön is elismerik, mert bajusznövesztő hatása meglepő gyors. — 1 doboz 50 fillér. Kapható Grösz Nagy Ferencz gyógyszerésznél, Debrecen, Kossuth-utca 8. sz. „Aranyegyszarvu” gyógyszerért.

* **Elmzett vászon és batizst blusokalmék legolcsóbban kaphatók Barthanál (városház).**

* **Antidol a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejfájás, nátha ellen.** A szert nem kell bevenni, egy pár osep a tenyéren eldörzsölve s a használati utasítás szerint belölegve: azonnal megszűnteti a bajt. Sok ezer ember használja minden nap s mindenki jót mond róla; kérdezze ismerőseit, hogy használta-e már az Antidolt? Egy üvegeske ára 1 korona 20 fillér; 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Debrecenben kapható: Mihalovits, Grösz Nagy Ferencz, Muraközy, Tóth Béla és Balázs Ödön gyógyszerészeknél.

* **Napernyőket rémolcsón ajánl Bartha Kálmán üzlete, főtér.**

* **Nagy árleszállítás, minden nyári mosó árúban,** Asztalos József cégnél, Kossuth-u. 4.

* **Péncz-, szivar- és cigarettá-tárolók, kézi bórúndok, utazási kellékek, fésűk, kefék, illatszerek és szappanok, finom solingeni zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek legelőnyösebb beszerzési forrása.** Mentze Henrik újdonságok áruhaza, Flac- és Szent Anna-utca sarkán.

A három éves katonákat hazaeresztik.

A tisztviselőket nem függesztik fel.

A politikai helyzet.

— Éjjeli távirat. —

— augusztus 15.

A politikai helyzet nem hogy tisztulna, de egyre zavarosabb lesz. A szörnyű kaoszából igazán nem tud kiokosodni senki se, annál kevésbé jóslható meg, hogy a helyzet hova fog vezetni.

Ma éjjel a következő híreket kaptuk:

Budapest, augusztus 14. A Pester Lloyd ma esti száma részleteket közöl a tegnapi minisztertanácsról. E szerint a kormány a napi ügyeken kívül foglalkozott a vezérőrbizottság legutóbbi határozatával s kijelentette, hogy a kormány a törvényes állapotok biztosítására mindent meg fog tenni s szükség esetén minden törvényadta eszközt meg fog ragadni, — hogy az állam és az ország érdekeit megvédhesse. A pártok magatartásába természetesen bele nem folyhat, mint pártönkivüli kormány, de a mig a pártok a királyi jogokat nem respektálják, addig a koalícióval nem köthet egyezséget. Külömben is most már a koalíciónak kell közeledni a kormányhoz, mert a kormány nem keresi többé a közeledés útjait. A kereskedelmi szerződések tárgyában a törvényhozás jogait a kormány respektálni fogja.

Budapest, aug. 14. Kristóffy József belügyminiszter demantálja azt a hírt, mintha le akarna mondani. A tegnapi minisztertanácsban vasuti forgalmi zavarok miatt nem vehetett részt.

Budapest, aug. 14. Egyik esti lap szerint a kormánynak nincs szándékában a nemzeti ellentállást kifejtő törvényhatóságok tisztviselőit felfüggeszteni. A három évüket kiszolgált katonákat sem tartják vissza, hanem a póttartalékos katonákkal fogják pótolni a hiányt.

TÁVIRATOK.

Justh Gyula szabadságon.

Budapest, aug. 14. Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma elutazott Pusztaszent-Tornyára.

Norvégia az elszakadás mellett.

Krisztiania, aug. 14. Norvégiában ma ért véget a népszavazás. 321,197 szavazattal 161 ellen, tehát majdnem egyhangulag kimondták, hogy Svédországtól elszakadnak. A parlamentet e ho 21-én hívják össze.

A király utja.

Bécs, aug. 14. Ő felsége déltiroli hadgyakorlatokhoz való utjában meglátogatja Botzent, ahova 27-én reggel érkezik. Ő felsége déli 12 óráig marad Botzenben, résztvesz egy misén, azután kihallgatásokat ad és megtekinti a község nevezetességét. Délben folytatja útját Romero felé.

A nemzeti ellentállás.

Kassa, aug. 14. Abauj-Tornamegye mai ülésében kimondta a nemzeti ellentállást továbbra is s egy jóléti bizottságot küldött ki gróf Hadik János elnöke alatt.

Edvárd király Ischlben.

Bécs, aug. 14. Edvárd angol király látogatása egészen magántermészetű. Erre vall az is, hogy a király polgári ruhát viselt.

Viharos közgyűlés Szatmáron.

Szatmár, aug. 14. Szatmár város mai közgyűlésén Kelemen Samu dr. interpellálta Papp Géza polgármestert, hogy miért nem szerez érvényt a törvényhatóság határozatának, melylyel a nemzeti ellentállást kimondták. Mért engedi szedetni az adót s behivatni a tartalékos katonákat. Óriási vihar támadt az interpellációra.

— *Ki vele!*

— *Fel kell függeszteni!* stb. kiáltások hangzottak minden felől.

Papp Géza válaszolni akart, de szavai a zajban elvesztek. A közgyűlés végre is elhatározta, hogy 15 nap múlva rendkívüli közgyűlést hívnak össze, a melyen felelőségre vonják a történetekért ugy a polgármestert, mint a tanácsot.

Az orosz-japán békekötés.

London, aug. 14. Witte szombaton nyújtotta át az oroszok válaszát a béke ügyben. Kamura előtt kijelentette, hogy a világsajtó úgy pertraktálja a béketárgyalásokat, hogy sérti Oroszország prestízsét. Kérte ezért, hogy a tárgyalások nyilvánosak legyenek. Kamura ezt az ajánlatot nem fogadta el.

London, aug. 14. Több hírforrás, így a Reuter ügynökség értesülése szerint is a japánok és oroszok kölcsönösen engedni fognak a békefeltételekből, de a béke megkötése valószínű.

Rablógyilkosság Szalárdon.

Nagyvárad, aug. 14. Ide jelenti egy szűkszavú távirat, hogy Szalárd biharmegyei község határában halva találták az országúton Kovács Mihály és fia farmosi lakosokat. Kovács Mihály tehetős gazda volt s két szekér gabonát szállítottak a nagyvárad országos vásárra. Valószínű, hogy rablógyilkosság áldozatai lettek, miután a két szekér gabona eltűnt s mindkét áldozat zsebei ki voltak fosztva.

Szerbia politikája.

Belgrád, augusztus 14. Az új, végleges kabinet független radikális és valószínűleg az a hivatása, hogy Szerbia sorsát éveken át intézze. A független radikális párt választási programjában a belpolitikában az állami közigazgatás egyszerűsítését, a hivatalnokok létszámának leszállítását, a hivatalnokok részéről az államvizsga letételét és tevékenységüknek szigorú ellenőrzését követelte. A külpolitikában az új párt azt az elvet követi, hogy a Balkán a balkáni népek

és kijelenti, hogy mindent meg fog tenni, hogy a délszláv szövetség eszméjét megerősítse és megvalósítsa. A párt politikájának egyik főcélja, hogy Szerbia Romániához és Görögországhoz közeledjék.

Ujabb vérengzések.

Varsó, aug. 14. Vialosztokban a forradalmárok az elmúlt szombatra, a trónörökös születése napjára nagy tüntetéseket terveztek. Erre a napra nagymennyiségű katonát rendeltek ki. Ismeretlen tettes bombát dobott közjük, amely három katonát és egy arra járó asszonyt megölt. A katonák erre fegyverüket használták és a munkások közül negyven meghalt, negyven megsebesült.

Osztálysorsjáték.

Budapest, augusztus 14. Az osztálysorsjegy mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki: 10.000 koronát nyert: 88068. 5000 koronát nyert: 37399. 2000 koronát nyertek: 12161 25222 96232. 1000 koronát nyertek: 17077 43401 50123. 500 koronát nyertek: 648 969 1059 4845 6737 11717 12886 15581 17818 18597 21759 25222 25502 26280 29839 33198 35757 36961 37406 38501 38556 40558 48534 50442 50797 52734 52820 58810 61087 62554 65214 66397 68205 70720 72197 73246 74291 74942 77885 78445 79825 86612 92043 97107 97434 97835 98082 98767 100503 101529 102353 104839 10595 107182. A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Személyi hir. Dr. Szűts Miklós törvényszéki elnök Moór-ról, hol a nyarat eddig töltötte, nejevel együtt a Balaton mellékére utazott.

§ Templomot nem lehet lefoglalni. A mármaroszigeti orthodox izraelita hitközség 5794 korona erejéig végrehajtást kért a mármaroszigeti izraelita Szeferd hitközség temploma ellen. — A szigeti törvényszék ezt el is rendelte. A debreceni ítélőtábla azonban, mint ezt tavaly megirtuk, megsemmisítette ezt az ítéletet, azon igen érdekes indokolással, hogy az imaház, ahol isteni szolgálatot teljesítenek, rendeltetésénél fogva közforgalmu tárgy nem lehet és végrehajtás alá nem vonható. A Curia most ez ítéletet indokainál fogva helybenhagyta.

§ Gondnokság. A nyiregyházi kir. törvényszék Rózsa Ernesztin 29 éves nevelőnőt elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

H I R E K.

Éjjeli posta.

Borzasztó forgószél Sedanban. (Éjjeli express tudósítás.) Párisból sürgönyzik, hogy az Ardenneken és Mensemegyében iszonyu forgószél dühöngött. A forgószél által okozott kár körülbelül 4 millió frank, amelyből 1 és fél millió egyedül Sedan kára. A városi park és a temető teljesen elpusztult. Egy asszony meghalt, a súlyosan sebesültek száma pedig óriási. Sedan környékén 20 községben a vetés teljesen elpusztult.

Sakk-kongresszus. (Éjjeli express tudósítás.) Berlinből jelentik: A barmi sakk-társaság ez évben ünnepli fennállásának negyvenedik évét. Ez alkalomból nagy nemzetközi sakkkongresszust tart, mely ma veszi kezdetét. A kongresszus keretében négyturnusu sakkversenyt rendeznek, amelyekben nemcsak a világhírű mesterek vesznek részt, hanem a másodrangú mesterek, sőt az ismer-

tebb amatőrök is. A versenyen 16 elsőrangú játékos jelent meg és pedig Németországból Gottschall, Mieses, John, Süchting és Leonhard. — Ausztriából Berger, Schlechter és Welf. — Magyarországból Maróczy. — Franciaországból Janovszki és Alapin. — Oroszországból Csigorin és Bernstein. — Angliából Burn és Teichman. — Amerikából Marshall. A pályadíjak, amelyből a legmagasabb 1500 márka, összesen 14 ezer márkára rugnak.

Vasuti katasztrófa. (Éjjeli express tud.) Clevelandból jelentik: A Newyork-Chicago-St.-Louis vasutvonal egy személyvonata Lorain és Vermilyon között össétűközött egy tehervonattal. 12 ember meghalt, 25 megsebesült.

Magyar nő Tokióban. (Éjjeli express tudósítás.) Eperjesről írják: Herkely Lajos eperjesi lakos nővére, polgári iskolai tanítónő már két év óta Japánban tartózkodik s a tokiói magyar-osztrák nagykövetség családjánál házitánitónő. Herkely Lajos nővérétől igen sok érdekes levelet kapott már s nővére levelekben informálja őt a japán viszonyokról, érdekes utazásairól, a japáni szokásokról és műveltségi viszonyokról. Julius 5-iki levelében felelmi, hogy Togo tábornok római katolikus vallású. Jellemző Togora nézve az a rövidség és határozottság, melylyel értesíti a japán tengerészeti miniszteriumos külszűleteiről. A balti flott megjelenésekor így táviratozott Togo tábornok: „A balti flotta láthatáron, sietek megsemmisíteni“. Következő távirata már így szól: „Megsemmisítettem“.

Mindenféle
nyomtatvány
gyorsan, izlésesen és olcsón
KIÁLT A
Debreceni Ujság
nyomdája,
Lamprecht-palota 42.

A kinosásó.

— Regény. —

(Folytatás.)

Anna és Antal most a malomban voltak, a hol a molnárné és szolgálói részéről a leggondosabb ápolásban részesültek.

A molnár utolsó találkozásakor azt mondta ugyan mérgében a pénzvagyó embernek: — De várjon csak, fősvénysége és érzéketlensége nem fog áldást hozni, s ha valamikor szerencsétlenség éri, s a szomszédok segélyére szorul, keményszívűen kergessék el ajtaik előtt! Szavainak első része, mintha jóvendülés lett volna, beteljesedett; de a derék, jószívű embernek ez nem vált öröme, mert akkori felhevülése régen elmúlt, s már rég megbánta szavait, mint vétkecsékét.

Boszus kívánságának második része a mennyire az ő saját személyét illeté, nem ment teljesedésbe.

A molnár maga kocszított be a városba, s kihozta az orvost; egyáltalában a legnagyobb részvétellel viseltetett a szerencsétlen irányában, midőn a súlyos sebeket látta kezein.

Inkább a sajnálat, mint a megelégedés hangján szóla fejét rázva: „Ez fősvénységnek jutalma; pénzvá ya annyira fejébe szállt, hogy boldogságában kincseket keresett. Ép kezek s kedv a munkához: az a földi gazdagság a földön, s erős hit az Istenben s szilárd bizalom boldoggá tesz itt, s tul, az örökkévalóságban. Ezt tartsd szemed előtt, Ferenc, s ne vakittasd el magadat. Lne, itt élő példáját látod ezen iránynak, s azt is, merre vezet.“

Anna időközben szintén magához tért,

s csodálkozva nézte környezetét. Nem keveset bámult, midőn a molnárét látta s a malom kerepeléséből megtudta hollétét.

— Hogyan kerültem ide, s hol van nagybátyám? kérdé kimerült hangon.

— Mindent meg fogsz tudni szóla a jószívű asszony. „Most azonban légy nyugodt gyermekem, mert még beteg vagy. Reméljük, hogy minden jóra fordul!”

— Oly szépen álmodtam, hogy meghaltam, s hogy atyámat, meg anyámat a mennyországban láttam. — Ah! mily szép ott minden!

— Nem fogsz meghalni, hanem boldog leszel itten, a mint meg is érdemled, te szegény gyermek!

— Tehát mégis csak álom volt minden? Mennyire örülök! A esonházról álmodtam a temetőben, a hol a halálfők és a csontok körülöttem táncoltak. Ah! az retentő volt! Riálta borzadva.

— Csenedesen! Nyugalomra van szükséged, szóla az orvos!

(Folyt. k öv.)

Apró hirdetések.

SZOBA, konyha, kamara és hozzávaló helyiségek azonnal kiadó. Baross-u. 28.

Figyelem!
A napokban megnyílik
A központi cipő és kalap áruház.
Dréher sórcsarnok mellett.

Csemege szőlő és boreladás.
Gróf Degenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak o
„Erzsébet” szőlőtelepének elárúító helyei:
Gróf Degenfeld-téren, a Kenyérpiacon 10-ik számú Volf százados féle Szikszay háznál és a Főpiacon, a 26-ik számú háznál levő békési házi kenyér üzletben megnyitattak. — Mindkét helyen a csemege szőlő nagyban és kicsinyben kapható. — A II-od rendű Madalame igen édes szőlő kilója 20 kr. — A Degenfeld-téri földüzletben az „Erzsébet” szőlőtelep kitűnő szőlőbora hektoliterenként igen olcsón megrendelhető.

Felhívás!

gazdálkodók és géptulajdonosok figyelmébe. Ajánlva vízmentes, asztagtakaró és cséplőgépekre való ponyvákat, szegedi kenderzsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohányzsineget, igen olcsó árban. Kívánatra mintákat is küldök. 1043

Wiener Adolf,

ponyva és zsák gyári raktára és kölcsönintézte Debreczen, Kossuth-utca 27. szám

Elvállal mindentéle szobafestéseket és tartózkodásokat a legjutányosabb árban

HORVÁTH ANDRÁS

mázoló-, szoba- és templom-festő DEBRECZEN,

Piacz-utca 21-ik szám alatt.

Csak néhány hétig tartó nagy árleszállítást

rendezünk a nyári idényből visszamaradt szerb vásznak, kartonok, batisztok, zefírek, de- linékből s fekete és színes gypju szövetekből. Ezen cikkek közül óriási mennyiségű maradék fél áron kapható. 1254

Színes napernyők beszerzési gyári árban tavalyi darabok fél árban

Szabó Lajos Fiai cégnél

1 m. divatos blúz-selyem 40 kr.

1 db. jóminőségű zefir házi blúz 85 kr. és 1frt.

1 m. mintázott francia batiszt 35 kr.

1192—1905. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbiróság- nak V. 2080/4—1905. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Sigmund Benzigen részére Korondi Sándor debreceni lakostól 52 kor. tőke után 1892. évi márc. hó 12 napjától 1902. márc. 12. számítandó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 9 kor. 60 fill. árv. tűzési és perköltség erejéig 1904. évi szept. hó 15-én bíróilag felülfoglalt és 2197 koronára becsült szobabu- torokból álló ingóságok 1905. évi augusztus hó 17-én délelőtt 9 óraker kezdetét veendő és Miklós-utca 25. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azo- nali készpénz fizetés mellett, szük- ség esetén becsáron alul is el fog- nak adatni.

Debreczen, 1905. július hó 27-én

Oláh Géza

bírói kiküldött.

A Harmat-Créme

arczsépitő és bőrápoló kenőcs

mely teljesen ártalmatlan és sem higányt, sem ólmot nem tartalmaz, a legrovidebb idő alatt megszüntet mindentéle szeplő s, májfoltot, pattanást, bőrrakhat (mitesser) bőrbaja- kat. Kisimítja a ráncosodni kezdő arcbőrt s azt fehérre, simává és tündé teszi.

Legjobb óvszer a szél és a nap betolyása ellen az arcra. Nem zsiroz, tehát nappal is használható.

— Hatása gyors és biztos! —

Egy tégely harmat-crème ára 1 kor.

Készítő helye s főraktár: 1088

MIHALOVITS J. gyógyszer-tára
Debreczen, Főpiao 31., a város háznál szemben.

Nagy maradék vásár!

A szezonból visszamaradt finom fekete ruhaszövetekből finom divat ruhaszövetekből

Delin és Batisztokból Zefir és Kretonokból rendkívül olcsó árak mellett

nagy maradék vásárt

rendezünk. 1245
Egyes darabok aljukra és bluzokra fél és negyedáron megkaphatók

Bosznay J. és Trsa

divatruházában.
Debreczen, Kossuth-u. 5.

DEUTSCH LAJOS

Piac-utca 38. sz. alatti fűszerkereskedésében

korpa

a legjutányosabb napi árban kapható. 2310

Őszi vetésre

Szöszös vagy Homoki búkkönyt, Tarló répát Luczernát ajánl

a legolcsóbb napi árban

Kontsek Géza

magkereskedése 1325

Debreczen, Kossuth-utca.

Egyéves önkéntes urak figyelmébe!

Van szerencsém a leendő egyéves önkéntesurakat értesíteni, hogy nálam bármely fegyvernemhez tartozó urak részére a legjobb s legelegansabb kivitelben és igen jutányos árban készülnek egyenruhák. Minden megrendelt egyenruháért valamint felszerelési cikkek szabályszerűségeért felelősséget vállalok.

Ugyancsak kitűnő lovagló (britses) nadrágokat valódi angol szabás szerint készítek.

Ugy szintén polgári öltönyöket, valamint diszmagyar öltönyöket a legelegansabb kivitelben készítek.

Kiváló tisztelettel: 1186

Kiszel Sándor

katonai és polgári szabó,

I. rendű üzlete és felszerelési cikkek raktára DEBRECZEN, Kossuth-u. 19. Színházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélnyi tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-küldeték.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Levelezés.

URAIM! ki volna hajlandó egy 20 éves, csinos barna nőt csekély anyagi helyzetéből, sürgősen kisegíteni. Az írjon „Szeretni vágyó” jellegre e lap kiadóhivatalába.

Ajánlat.

DERÉKVARAONOK állandó foglalkozásra, jó fizetéssel felvétetnek Szent-Anna-u. 30.

Az ISKOLAI idényre egy izraelita gyermeket ellátásra elvállalok. Szent-Anna-u. 9.

A BAROM vásárral szemben levő vendéglő november 1-től bérbeadó. Bővebb felvilágosítás Piacz-utca 29. sz. Debreczen Söresarnok tulajdonosnál kapható.

FÜSZER-üzlet minden órán átadó, más vállalat miatt. Széchenyi-u. 36. Weisz Márton.

FRISS VAJ érkezik naponta kétszer Kertész Sándor fűszer- és csemege kereskedésébe, Kossuth- és Batthyáni-utca sarkán, aszínházal szemben.

LAXA legjobb, legenyhébb, legbiztosabb has-hajtó felnőtteknek, gyermekeknek egyiránt. (Phenolphthaleinum tableta) Egy doboz 70 fillér. Főraktár Jóna és Jóna drogueriája, Debreczen Kossuth-u. 6.

A KOSSUTH-UTCA 6. SZÁM háznál egy bolt-helyiség azonnal, az udvarban 2 nagy raktár helyiség aug. 1-től kiadó. Értekezhetni Kaszanyiczky Endre üzletében.

KIADÓ BOLTOK. A Degenfeld-tér 10. sz. új emeletes házban november 1-re kiadó egy fűszer-, liszt vagy más célra alkalmas nagy bolt-helyiség magazinnal és egy kisebb bolt-helyiség, melybe a vízvezeték is be van vezetve.

Villamoscsengők, telefonok villámhárítók berendezések minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L.** debreceni első Elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. szám, (az udvarban.) Villamos felszerelések, zseb-lámpák,

kerékpár és alkatrészek raktára. Képes ár-egyzék ingyen. Telefon szám 168.

A FÖTÉREN egy 4-5 szobás lakás albérletbe minden órén kiadó. Cim a kiadóban.

PÉNZTÁRNOKNŐNEK, irodai munkára vagy elárúsítónak szerény feltételek mellett ajánlkozik fiatal asszony.

TANÁRNÁL középiskolai tanuló teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

A LEGJOBB ÓRÁK legszolidbb ékszerrek egyszerűtől a legdrágábbig, valamint órajavítások legolcsóbban Kurián Gyula mű-órásnál Debreczen, Piacz-utca 42. Vidéki megrendelést pontosan eszközölk. Tanuló felvétetik.

KÖZÉPISKOLAI tanuló uri családnál kedvező feltételek mellett elsőrendű teljes ellátást kaphat. József kir. her.-u. 17.

Eladás.

A MAJORSÁGI földön 5 hold igen csinosan berendezett épületekkel és szőlővel eladó. Ertekezhetni Papp Lőrinc Erzsébet-ut 44.

LEANY-utca 4. sz. házastelek betegség miatt eladó — az ottani korcsmahelyiség hasznos-bérbe kiadó.

4000 ÖL FÖLD az István gőzmalommal szem-közt — egy tagban, vagy 300 ölenként ház-teleknek eladó. Tulajdonos lakik: Simonyi-ut 26.

UJOSZTÁSÚ FÖLD (2 hold 245 ö) a város-hoz egészen közel eladó, Debreceni Első Takarékpénztár.

A CSOKONAI-utca 37. sz. házas telek kedvező feltételek mellett eladó. Debreceni első takarékpénztár.

100 HEKTOLITER saját termesztésű és keze-lésű kiünő Sestakerti bor akár egy sommában, akár belőle 50 litert meghaladó mennyiség eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Kereslet.

KERESKÉDELMI iskolát végzett, komoly fia-tal ember kerestetik irodai munkák végzésére helybeli nagykereskedésbe, szeptember 15-iki belépésre. Cim a kiadóhivatalban.

IRODÁMBA egy 13-14 éves leány mint kül-dönc alkalmazást nyerhet Katz Jakab.

EGY jókarban levő vaskályha megvételre ke-restetik. Horváth László Ispotály-u. 9. sz.

NÉGY vagy ötszobás uri lakást keresek. Cim a kiadóban.

EGY jóforgalmu fűszer- és rövidáru üzlet meg-vételre kerestettk. Cim a kiadó hivatalban.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a „DEBRECENI UJSÁG” részére a kiadó-hivatalban, Lamprecht-ház, Piacz-u. 42

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét mélyen leszállított áron árúsítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű

Brüsszeli szőnyegeinket

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt 80 kr.-ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart. 1254

Szabó Lajos Fiai cégnél
Debreczen.

ETERNIT-PALA AZBESZT CEMENT-PALA,

HATSEK LAJOS SZAB.

Gyár: NYERGES-UJFALU. 781

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olosó és tűzálló tetőfedőanyag

ETERNIT-MŰVEK KÉPVISELETE ÉS RAKTÁRA

LUKÁCS VILMOSNÁL

DEBRECZEN, HATVAN-UTOZA 5. SZ.

Elsőrangú referenciák.

Jótállás.

Évi gyártás 1500 koosirakomány.

Kérjen ismertetést.

ÁRJEGYZÉKE

Csanak József

saját termelésű

homoki fajborainak.

Kövidinka	— — —	1902-iki 1 liter	—	60 fillér
Kövidinka	— — —	1903-iki 1 „	—	72 „
Ezerjó	— — —	1903-iki 1 „	—	80 „
Rizling	— — —	1903-iki 1 „	—	80 „
Carbenet vörös	— —	1903-iki 0-70 1 üveg	—	90 „
Ezerjó szemelt	— —	1900-iki 1 liter	—	100 „
Császárszállás gyöngye	— —	1900-iki 0-70 1 üveg	—	100 „